

सन २०२३-२४ मध्ये अन्न आणि पोषण सुरक्षा
अंतर्गत वाणिज्यिक पिके (कापूस,ऊस)
करिता वार्षिक कृती आराखड्यास
प्रशासकीय मान्यता प्रदान करणेबाबत.

महाराष्ट्र शासन
कृषी, पशुसंवर्धन, दुग्धव्यवसाय विकास व मत्स्यव्यवसाय विभाग
शासन निर्णय क्रमांक : अपोसु-२०२३/प्र.क्र.६९/४-अ
मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक,
मंत्रालय विस्तार, मुंबई- ४०० ०३२.
दिनांक: ०५ जुलै, २०२३

संदर्भ:-

१. कृषि व पदुम विभागाचा शासन निर्णय क्र.संकीर्ण-२०१७/प्र.क्र.३१/१७-अ, दि.१९/०४/२०१७
२. कृषि व पदुम विभागाचा शासन निर्णय क्र. संकीर्ण-०९१९/प्र.क्र.२२१/१४-अ, दि.०४/११/२०२०
३. कृषि व पदुम विभागाचा शासन निर्णय क्र. सावित्र्य-२०२१/प्र.क्र. ४२/२-अ, दि.०२/०८/२०२१
४. केंद्र शासनाचे पत्र क्र. १३-१७/२०२३-PC(e-१२१८८१),दि.२१ फेब्रुवारी, २०२३
५. केंद्र शासनाचे पत्र क्र. १३-१७/२०२३-PC, दि.१४ एप्रिल, २०२३
६. कृषि आयुक्तालयाचे पत्र CA/Cash Crop/Cotton/२८४(R), दि.०२ जून, २०२३
७. शासन पत्र क्र.RKY-०१२३/C.R.१३/१४-A, दि.३० मे, २०२३
८. कृषि आयुक्तालयाचे पत्र जा.क्र. विप्र-३/राअसुपोअ/कापूस/२०१९४/२३,दि.२२ जून, २०२३
९. कृषि आयुक्तालयाचे पत्र जा.क्र. विप्र-३/राअसुपोअ/कापूस/२१७१९/२३,दि.३० जून, २०२३

प्रस्तावना:

केंद्र शासनाने अन्न आणि पोषण सुरक्षा अंतर्गत वाणिज्यिक पिके (कापूस,ऊस) (Food & Nutrition Security-Cash Crops) करिता सन २०२२-२३ चे प्रलंबित दायित्व हे वार्षिक कृति आराखड्यात अंतर्भूत करून सन २०२३ -२४ करिता एकूण रु.११६२.०४ लाखाचा केंद्र हिश्याचा नियतव्यय संदर्भांकित दि.२१ फेब्रुवारी, २०२३ च्या पत्रान्वये कळवून वार्षिक कृति आराखडे प्रस्तावित करण्याबाबत सूचित केले आहे. तसेच, त्यानुसार अन्न आणि पोषण सुरक्षा अंतर्गत वाणिज्यिक पिके (कापूस,ऊस) करिता रु.११६२.०४ लाखाचे वार्षिक कृति आराखडा कृषि आयुक्तालयाच्या नियोजन शाखेमार्फत राज्य स्तरीय मान्यता समितीच्या (SLSC) मान्यतेस सादर करण्यात आला होता. तसेच सदर वार्षिक कृति आराखडा कृषि आयुक्तालयाने संदर्भांकित दि.०२ जून, २०२३ च्या पत्रान्वये केंद्र शासनास सादर केला आहे.

त्यानुषंगाने कृषि आयुक्तालयाने संदर्भांकित दि.२० जून, २०२३ च्या पत्रान्वये सादर केलेल्या अन्न आणि पोषण सुरक्षा अंतर्गत वाणिज्यिक पिके (कापूस,ऊस) करिता सन २०२३-२४ साठीच्या वार्षिक कृती आराखड्यास प्रशासकीय मान्यता प्रदान करण्याबाबत शासन पुढीलप्रमाणे निर्णय घेत आहे -

शासन निर्णय:

१. सन २०२३-२४ करिता अन्न आणि पोषण सुरक्षा अंतर्गत वाणिज्यिक पिके (कापूस,ऊस) करिता एकूण ₹ ११६२.०४ लाख (रुपये अकरा कोटी बासष्ट लाख चार हजार फक्त) निधीच्या वार्षिक कृती आराखड्यास पुढीलप्रमाणे प्रशासकीय मान्यता देण्यात येत आहे.

(रु. लाख)

अ.क्र.	योजना	सन २०२२-२३ मधील प्रलंबित दायित्व			सन २०२३-२४ साठी प्रस्तावित कृती आराखडा			प्रलंबित दायित्वासह वार्षिक कृती आराखडा		
		केंद्र	राज्य	एकूण	केंद्र	राज्य	एकूण	केंद्र	राज्य	एकूण
१	कापूस	२२.१५	१४.७७	३६.९१	३८१.२२	२५४.१५	६३५.३७	४०३.३७	२६८.९१	६७२.२८
२	ऊस	७७.३५	५१.५७	१२८.९२	२१६.५०	१४४.३४	३६०.८४	२९३.८६	१९५.९०	४८९.७६
एकूण एकंदर		९९.५०	६६.३३	१६५.८४	५९७.७२	३९८.४८	९९६.२०	६९७.२२	४६४.८२	११६२.०४

५. केंद्र शासनाच्या Re-Vamped Guidelines मध्ये (अनुसूचित जातीसाठी १६.६० टक्के, अनुसूचित जमातीसाठी ८.६० टक्के व सर्वसाधारण प्रवर्गासाठी ७४.८०) नमूद केल्यानुसार सन २०२३-२४ मध्ये राष्ट्रीय अन्न सुरक्षा आणि पोषण अभियान अंतर्गत वाणिज्यिक पिके (कापूस,ऊस) करिता एकूण रु.११६२.०४ लाखाचा प्रवर्गनिहाय वार्षिक कृती आराखडा पुढीलप्रमाणे आहे.

अन्न आणि पोषण सुरक्षा अंतर्गत कापूस

(रु. लाख)

अ.क्र.	प्रवर्ग	केंद्र / राज्य	लेखाशीर्ष	अर्थसंकल्पीय तरतूद	सन २०२२-२३ मधील प्रलंबित दायित्व	सन २०२३-२४ साठी प्रस्तावित कृती आराखडा	एकूण एकंदर कृती आराखडा
१	सर्वसाधारण	केंद्र	२४०१ २५४२	२८६.००	१६.९३	२८५.१५	३०२.०९
		राज्य	२४०१ A२५२	१९१.००	११.२९	१९०.१०	२०१.३९
एकूण सर्वसाधारण				४७७.००	२८.२२	४७५.२५	५०३.४८
२	अनुसूचित जाती	केंद्र	२४०१ B१४१	६६.००	३.७३	६३.२८	६७.०१
		राज्य	२४०१ B१५२	४४.००	२.४९	४२.१९	४४.६८
एकूण अनुसूचित जाती				११०.००	६.२२	१०५.४७	१११.६९
३	अनुसूचित जमाती	केंद्र	२४०१ A५७५	६४.००	१.४८	३२.७८	३४.२७
		राज्य	२४०१ A५८४	४२.००	०.९९	२१.८६	२२.८४
एकूण अनुसूचित जमाती				१०६.००	२.४७	५४.६४	५७.११
एकूण		केंद्र	--	४१६.००	२२.१५	३८१.२२	४०३.३७
		राज्य	--	२७७.००	१४.७७	२५४.१५	२६८.९१
एकूण एकंदर				६९३.००	३६.९१	६३५.३७	६७२.२८

राष्ट्रीय अन्न सुरक्षा आणि पोषण अभियान ऊस

(रु. लाख)

अ.क्र.	प्रवर्ग	केंद्र / राज्य	लेखाशीर्ष	अर्थसंकल्पीय तरतूद	सन २०२२-२३ मधील प्रलंबित दायित्व	सन २०२३-२४ साठी प्रस्तावित कृती आराखडा	कृती आराखडा
१	सर्वसाधारण	केंद्र	२४०१ ४०५१	१६१.००	७४.९३	१६१.९४	२३६.८८
		राज्य	२४०१ A२४३	१०८.००	४९.९५	१०७.९६	१५७.९२
एकूण सर्वसाधारण				२६९.००	१२४.८९	२६९.९१	३९४.७९
२	अनुसूचित जाती	केंद्र	२४०१ B१२३	३६.००	२.४२	३५.९४	३८.३६
		राज्य	२४०१ B१३२	२४.००	१.६१	२३.९६	२५.५७
एकूण अनुसूचित जाती				६०.००	४.०३	५९.९०	६३.९३
३	अनुसूचित जमाती	केंद्र	२४०१ A५९३	२०.००	०.००	१८.६२	१८.६२
		राज्य	२४०१ A६०१	१३.००	०.००	१२.४१	१२.४१
एकूण अनुसूचित जमाती				३३.००	०.००	३१.०३	३१.०३
एकूण		केंद्र	--	२१७.००	७७.३५	२१६.५०	२९३.८६
		राज्य	--	१४५.००	५१.५७	१४४.३४	१९५.९०
एकूण एकंदर				३६२.००	१२८.९२	३६०.८४	४८९.७६

३. सदर वार्षिक कृती आराखडयामधील पिकनिहाय तसेच घटक / उपघटक निहाय मंजूर आर्थिक व भौतिक लक्षांकाचे विवरण सोबतच्या **परिशिष्ट-१ ते २** मध्ये नमूद केले आहे. सदर अभियानाची केंद्र व राज्याच्या ६०:४० आर्थिक सहभागाच्या प्रमाणात अंमलबजावणी करण्यात यावी.

४. सदर अभियानाच्या अंमलबजावणीकरीता केंद्र व राज्य हिस्स्याचा निधी प्रवर्गनिहाय ६०:४० प्रमाणात वेळोवेळी अर्थसंकल्पीय वितरण प्रणालीद्वारे आयुक्त (कृषि) यांना उपलब्ध करून देण्यात येईल. सदर निधी केंद्र व राज्य हिस्स्याच्या पुढील लेखाशिर्षाखाली सन २०२३-२४ करिता करण्यात आलेल्या अर्थसंकल्पीय तरतूदीतून खर्ची टाकण्यात यावा -

केंद्र/राज्य हिस्सा	सर्वसाधारण प्रवर्ग	
	कापूस	ऊस
केंद्र हिस्सा	मागणी क्रमांक डी-३ २४०१- पीक संवर्धन १०८, वाणिज्यिक पिके (०१) (०२) राष्ट्रीय अन्न सुरक्षा अभियान- कापूस (केंद्र हिस्सा ६०%) (केंद्र पुरस्कृत योजना) (२४०१ २५४२) (योजनांतर्गत) (दत्तमत) ३३, अर्थसहाय्य	मागणी क्रमांक डी-३ २४०१- पीक संवर्धन १०८, वाणिज्यिक पिके (०२) (०८) राष्ट्रीय अन्न सुरक्षा अभियान- ऊस (केंद्र हिस्सा ६०%) (केंद्र पुरस्कृत योजना) (२४०१ ४०५१) (योजनांतर्गत) (दत्तमत) ३३, अर्थसहाय्य
राज्य हिस्सा	मागणी क्रमांक डी-३ २४०१- पीक संवर्धन १०८, वाणिज्यिक पिके (०१) (१६) राष्ट्रीय अन्न सुरक्षा अभियान- कापूस (राज्य हिस्सा ४०%) (केंद्र पुरस्कृत योजना) (२४०१ A२५२) (योजनांतर्गत) (दत्तमत) ३३, अर्थसहाय्य	मागणी क्रमांक डी-३ २४०१- पीक संवर्धन १०८, वाणिज्यिक पिके (०२) (११) राष्ट्रीय अन्न सुरक्षा अभियान- ऊस (राज्य हिस्सा ४०%) (केंद्र पुरस्कृत योजना) (२४०१ A२४३) (योजनांतर्गत) (दत्तमत) ३३, अर्थसहाय्य

केंद्र/राज्य हिस्सा	लेखशिर्ष अनुसूचित जाती प्रवर्ग	
	कापूस	ऊस
केंद्र हिस्सा	मागणी क्रमांक एन-३ २४०१ पीक संवर्धन (१०८) वाणिज्यिक पिके (००) (७८९) अनुसूचित जाती उपयोजना, (०१) (०७) कृषि उन्नती योजना- राष्ट्रीय अन्न सुरक्षा अभियान कापूस, केंद्र पुरस्कृत योजना (केंद्र हिस्सा ६० टक्के) (२४०१ बी १४१) (योजनांतर्गत) (दत्तमत) ३३, अर्थसहाय्य	मागणी क्रमांक एन-३ २४०१ पीक संवर्धन (१०८) वाणिज्यिक पिके (००) (७८९) अनुसूचित जाती उपयोजना, (०१) (०५) कृषि उन्नती योजना- राष्ट्रीय अन्न सुरक्षा अभियान ऊस, केंद्र पुरस्कृत योजना (केंद्र हिस्सा ६० टक्के) (२४०१ बी १२३) (योजनांतर्गत) (दत्तमत) ३३, अर्थसहाय्य

राज्य हिस्सा	मागणी क्रमांक एन-३ २४०१ पीक संवर्धन (१०८) वाणिज्यिक पिके (००) (७८९) अनुसूचित जाती उपयोजना, (०१) (०८) कृषि उन्नती योजना- राष्ट्रीय अन्न सुरक्षा अभियान कापूस, केंद्र पुरस्कृत योजना, (राज्य हिस्सा ४० टक्के) (२४०१ बी १५२) (योजनांतर्गत) (दत्तमत) ३३, अर्थसहाय्य	मागणी क्रमांक एन-३ २४०१ पीक संवर्धन (१०८) वाणिज्यिक पिके (००) (७८९) अनुसूचित जाती उपयोजना, (०१) (०६) कृषि उन्नती योजना- राष्ट्रीय अन्न सुरक्षा अभियान ऊस, केंद्र पुरस्कृत योजना, (राज्य हिस्सा ४० टक्के) (२४०१ बी १३२) (योजनांतर्गत) (दत्तमत) ३३, अर्थसहाय्य
--------------	---	--

केंद्र/ राज्य हिस्सा	लेखशिर्ष अनुसूचित जमाती प्रवर्ग	
	कापूस	ऊस
केंद्र हिस्सा	मागणी क्रमांक, टी-५ २४०१- पीक संवर्धन ७९६, जनजाती क्षेत्र उपयोजना (०१) (२३) कृषि उन्नती योजना-राष्ट्रीय अन्न सुरक्षा अभियान-व्यापारी पिके (कापूस) (केंद्र पुरस्कृत योजना)(केंद्र हिस्सा ६०%) (२४०१ A५७५) (कार्यक्रम) (दत्तमत) ३३, अर्थसहाय्य	मागणी क्रमांक, टी-५ २४०१- पीक संवर्धन ७९६, जनजाती क्षेत्र उपयोजना (०१) (२५) कृषि उन्नती योजना- राष्ट्रीय अन्न सुरक्षा अभियान-व्यापारी पिके (ऊस) (केंद्र पुरस्कृत योजना) (केंद्र हिस्सा ६०%) (२४०१ A५९३) (कार्यक्रम) (दत्तमत) ३३, अर्थसहाय्य
राज्य हिस्सा	मागणी क्रमांक, टी-५ २४०१- पीक संवर्धन ७९६, जनजाती क्षेत्र उपयोजना (०१) (२४) कृषि उन्नती योजना -राष्ट्रीय अन्न सुरक्षा अभियान- व्यापारी पिके (कापूस) (केंद्र पुरस्कृत योजना) (राज्य हिस्सा ४०%) (२४०१ A५८४) (कार्यक्रम) (दत्तमत) ३३, अर्थसहाय्य	मागणी क्रमांक, टी-५ २४०१- पीक संवर्धन ७९६, जनजाती क्षेत्र उपयोजना (०१) (२६) कृषि उन्नती योजना- राष्ट्रीय अन्न सुरक्षा अभियान-व्यापारी पिके (ऊस) (केंद्र पुरस्कृत योजना)(राज्य हिस्सा ४०%) (२४०१ A६०१) (कार्यक्रम) (दत्तमत) ३३, अर्थसहाय्य

५. केंद्र शासनाने संदर्भांकित दि.२३ मार्च, २०२१ च्या ज्ञापनाद्वारे PFMS प्रणालीच्या सुधारीत कार्यपद्धतीनुसार व संदर्भांकित दि.०२ ऑगस्ट, २०२१ च्या शासन निर्णयान्वये केंद्र पुरस्कृत योजनांचे निधी वितरण व विनियोग व्यवस्थापनासाठी अन्न आणि पोषण सुरक्षा अंतर्गत ही योजना SNA मार्क करण्यात आली आहे.

६. केंद्र शासनाने सदर अभियानांतर्गत विहित केल्याप्रमाणे अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमाती तसेच महिला शेतकरी लाभार्थ्यांना सदर योजनेंतर्गत लाभ देण्यात यावा.

७. केंद्रीय कृषी मंत्रालयाने अन्न आणि पोषण सुरक्षा अंतर्गत वाणिज्यिक पिके (कापूस,ऊस) करिता राज्य शासनास सन २०२३-२४ करिता संदर्भांकित दि.२१ फेब्रुवारी, २०२३ व दि.१४ एप्रिल, २०२३ रोजीच्या पत्रान्वये दिलेल्या मान्यतेनुसार, तसेच चालू वर्षी अभियानाकरिता मंजूर केलेल्या कृती आराखड्यानुसार आणि वेळोवेळी केंद्रीय मंत्रालयाने दिलेल्या दिशानिर्देशानुसार सदर अभियानाची अंमलबजावणी करणे बंधनकारक राहिल, याबाबत संचालक (विस्तार व प्रशिक्षण) यांनी राज्यस्तरावरून अभियानाचे सनियंत्रण

करावे, त्याप्रमाणे अभियानाची प्रभावी अंमलबजावणी व सनियंत्रणाकरिता वेळोवेळी अधिनस्त कार्यालयांना निर्देशित करावे.

८. अन्न आणि पोषण सुरक्षा अंतर्गत वाणिज्यिक पिके (कापूस, ऊस) करिता विविध घटकांतर्गत लाभार्थी शेतकरी निवडतेवेळी अल्प व अत्यल्प भूधारक शेतकऱ्यांना वा सदर शेतकऱ्यांच्या गटांना प्राधान्य देण्यात यावे. तसेच, शेतकऱ्यांचे अर्ज मागवून पारदर्शक पद्धतीने लाभार्थ्यांची निवड करावी.

९. या अभियानातर्गत विविध निविष्ठांच्या खरेदीसाठी (खते, औषधे, बियाणे, सिंचन साधने, यंत्र/औजारे इ.) शासनाच्या प्रचलित धोरणानुसार थेट लाभार्थ्यांच्या बँक खाती अनुदान जमा करण्यात (Direct Benefit Transfer) यावे. सदर निविष्ठांची खुल्या बाजारातून खरेदी करण्याचे स्वातंत्र्य लाभार्थ्यांला राहिल. तथापि, या अभियानातर्गत शासकीय संस्थांनी/ शासनाच्या सार्वजनिक उपक्रमांनी उत्पादित केलेल्या निविष्ठांचा पुरवठा करण्यात येत असल्यास संदर्भाकीत शासन निर्णय दि.१९/०४/२०१७ नुसार कार्यवाही करावी.

१०. कृषि विभागाच्या योजनांची महा-डीबीटी पोर्टलद्वारे अंमलबजावणी करण्याबाबत संदर्भाधीन शासन परिपत्रक दि.०४/११/२०२० नुसार कृषि यांत्रिकीकरण, सिंचन साधने व सुविधा, प्रमाणित बियाणे वितरण व पिक प्रात्यक्षिके याबाबींची अंमलबजावणी करावी.

११. संबंधित जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिका-यांनी/तालुका कृषि अधिका-यांनी अभियानाकरीता लाभार्थ्यांची निवड करून अभियानांतर्गत समाविष्ट कार्यक्रम राबविण्याच्या दृष्टीने लाभार्थ्यांची यादी तालुका स्तरावर संकलित करावी. सदर यादीमध्ये शेतक-यांचे नांव, गांव, सर्वे/गट क्रमांक या बाबींसह मोबाईल/दूरध्वनी क्रमांक बँक खाते क्रमांक, आधार क्रमांक इ. बाबतची माहितीचा अंतर्भाव असावा. त्याचप्रमाणे अभियानांतर्गत निवडण्यात आलेल्या लाभार्थ्यांची यादी निधी प्राप्त झाल्यापासून १५ दिवसांमध्ये कृषि विभागाच्या संकेतस्थळावर उपलब्ध करून देण्याची जबाबदारी संबंधित जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिका-यांची राहिल.

१२. सदर लाभार्थ्यांच्या यादीनुसार सर्व लाभार्थी शेतक-यांच्या शेतावर हाती घेण्यात आलेल्या कार्यक्रमाची प्रत्यक्ष तपासणी त्या-त्या गावातील कृषि सहाय्यकांनी करावयाची असून, त्यांनी आपला अहवाल तालुका कृषि अधिका-यांमार्फत जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिका-यांना सादर करावयाचा आहे. त्याचप्रमाणे, कृषि सहाय्यकांचे अहवाल प्राप्त होताच सदर कार्यक्रमांतर्गत राबविण्यात आलेल्या कामांच्या पर्यवेक्षीय तपासणीचे उचित प्रमाण संचालक (विस्तार व प्रशिक्षण) यांनी मार्गदर्शक सूचनेमध्ये विहित करावे.

१३. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०२३०७०५१६३११६२१०१ असा आहे. हा आदेश डिजिटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(महेंद्र घाडगे)

अवर सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रति,

- १) मा. मंत्री (कृषि) यांचे स्वीय सहायक, मंत्रालय, मुंबई.
- २) मा. राज्य मंत्री (कृषि) यांचे स्वीय सहायक, मंत्रालय, मुंबई.
- ३) मा.विरोधी पक्ष नेता, विधानसभा, विधानमंडळ सचिवालय, मुंबई
- ४) मा.विरोधी पक्ष नेता, विधानपरिषद, विधानमंडळ सचिवालय, मुंबई
- ५) मुख्य सचिव, महाराष्ट्र राज्य, मंत्रालय, मुंबई
- ६) अपर मुख्य सचिव (नियोजन), नियोजन विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
- ७) अपर मुख्य सचिव (वित्त), वित्त विभाग, मंत्रालय, मुंबई
- ८) अपर मुख्य सचिव (कृषि), कृषि व पदुम विभाग, मंत्रालय, मुंबई
- ९) आयुक्त (कृषि), कृषि आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे.

- १०) व्यवस्थापकीय संचालक, महाराष्ट्र राज्य बियाणे महामंडळ, अकोला.
- ११) संचालक (विस्तार व प्रशिक्षण), कृषि आयुक्तालय, साखर संकुल, शिवाजीनगर, पुणे.
- १२) सर्व विभागीय कृषि सहसंचालक
- १३) सर्व जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी
- १४) महालेखाकार (स्थानिक निकाय लेखा परिक्षा व लेखा), मुंबई.
- १५) महालेखापाल (लेखा परिक्षा), महाराष्ट्र १/२, मुंबई/नागपुर
- १६) महालेखापाल (लेखा व अनुज्ञेयता) महाराष्ट्र १/२, मुंबई/नागपुर
- १७) सर्व जिल्हा कोषागार अधिकारी, महाराष्ट्र राज्य
- १८) सहायक संचालक (लेखा-१), कृषि आयुक्तालय, पुणे
- १९) वित्त विभाग (कार्या. व्यय-१ / अर्थसंकल्प - १३), मंत्रालय, मुंबई
- २०) निवड नस्ती.

परिशिष्ट- १

सन २०२३-२४: अन्न आणि पोषण सुरक्षा अंतर्गत वाणिज्यिक पिके (कापूस)

(रु. लाख)

अ. क्र	बाब / घटक	परिमाण (एकक)	अनुदान दर	भौतिक लक्षांक	आर्थिक लक्षांक
१	आद्यरेषिय प्रात्यक्षिके (देशी व अति लांब धाग्याच्या कापूस बिजोत्पादन)	हेक्टर	रु. ९००० प्रति हे	३०	२.७०
२	आद्यरेषिय प्रात्यक्षिके (कापूस पिकात आंतरपिके - मुग, उडीद)	हेक्टर	रु. ८०००/- प्रति हेक्टर	९००	७२.००
३	कापसाच्या देशी वाणांची अतीघन लागवड पद्धतीची प्रात्यक्षिके	हेक्टर	रु. १००००/- प्रति हेक्टर	१०६०	१०६.००
४	एकात्मिक पिक व्यवस्थापन (आयसीएम) प्रात्यक्षिके	हेक्टर	रु. ८०००/- प्रति हेक्टर	७२०	५७.६०
५	पिक संरक्षण औषधे व बायो एजंट्स चे वितरण	हेक्टर	प्रत्यक्ष खर्चाच्या ५० टक्के कमाल रु. ५००/- प्रति हेक्टर	६५०००	३२५.००
६	राज्यस्तरीय अधिकारी - कर्मचारी प्रशिक्षण	संख्या	२० प्रशिक्षणार्थी २ दिवस (रु. ४००००/- प्रति प्रशिक्षण)	३	१.२०
७	ऑनलाईन पेस्ट मॉनिटरिंग अॅण्ड अॅडव्हायझरी सर्व्हिसेस (ओपीएमएस)	--	प्रकल्प आधारीत		४२.८७
८	कापूस पिकाचे फरदड निर्मुलन प्रात्यक्षिके	हेक्टर	रु. ५०००/- प्रति हेक्टर		२८.००
९	प्रलंबित दायित्व				३६.९१
एकूण					६७२.२८

परिशिष्ट -२

सन २०२३-२४: अन्न आणि पोषण सुरक्षा अंतर्गत वाणिज्यिक पिके (ऊस)

(रु. लाख)

अ. क्र	बाब / घटक	परिमाण (एकक)	अनुदान दर	भौतिक लक्षांक	आर्थिक लक्षांक
१	एक डोळा पट्टा पध्दतीचा अवलंब व आंतरपीक प्रात्यक्षिके (हेक्टर)	हेक्टर	रु.९०००/- प्रति हेक्टर	३१००	२७९.००
२	मुलभूत बियाणे उत्पादनासाठी अर्थसहाय्य (कृषि विद्यापीठ प्रक्षेत्र)	हेक्टर	रु.४०००००/ हे.	१२	४.८०
३	उत्ती संवर्धित रोपे (प्रति रोप)	संख्या	रु. ३.५०/- प्रति रोप	४.१४	१४.५०
४	राज्यस्तरीय प्रशिक्षण	संख्या	रु.४०००००/- प्रति प्रशिक्षण	४	१.६०
५	पिक संरक्षण औषधे बायोएजंट्सचे वितरण	हेक्टर	किमतीच्या ५० टक्के रु.५००/- हे.मर्यादेत	८५००	४२.५०
६	पाचट व खोडवा व्यवस्थापन प्रात्यक्षिके	हेक्टर	रु.६०००/- प्रति हेक्टर		१८.४४
७	प्रलंबित दायित्व				१२८.९२
एकूण					४८९.७६